

Faktablad

Enheten för samverkan och ledning
samt samordnat stöd

Publ.nr MSB843 augusti 2019

Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar

Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar innehåller sätt att tänka och sätt att arbeta tillsammans som ska öka vår förmåga att hantera samhällsstörningar. Materialet ger vägledning till aktörer som har ett ansvar för, eller kan bidra till, att hantera och mildra effekter av samhällsstörningar.

Vad är gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar?

Gemensamma grunder för samverkan och ledning är resultatet av ett brett samarbete mellan aktörer inom ramen för Projekt Ledning och samverkan (2012-2014) och ges ut av MSB.

Vid samhällsstörningar är det en stor fördel om samhällets aktörer arbetar på ett strukturerat och likartat sätt. De gemensamma grunderna för samverkan och ledning skapar förutsättningar och ger vägledning till detta. Ett aktörsgemensamt språk är därför en nyckel till att kunna förstå varandra, skapa samlade lägesbilder och träffa överenskommelser i ett pressat läge.

Målet är att aktörerna lättare ska kunna agera effektivt tillsammans. Det övergripande syftet är att förbättra hanteringen genom ökad samordning och inriktning mot ett gemensamt mål samt bättre nyttjande av samhällets samlade resurser.

Vem riktar de Gemensamma grunderna för samverkan och ledning vid samhällsstörningar sig till?

- **Aktörer med ansvar för samhällsskydd och beredskap:** Aktörer på lokal, regional och nationell nivå, både i offentlig och privat verksamhet. Till exempel kommuner, länsstyrelser, landsting, myndigheter med särskilt ansvar för krisberedskap och privata aktörer med ansvar för samhällsviktig verksamhet.
- **Aktörer som erbjuder metod-, teknik- och kompetensstöd:** Här ingår till exempel universitet, högskolor, näringsliv och konsulter.
- **MSB:** Samtliga avdelningar och enheter som har ett ansvar för frågor som rör hantering av olyckor, kriser och krig.

Varför används begreppet "samhällsstörning"?

I gemensamma grunder används begreppet samhällsstörning för att ge ett vidgat synsätt på det som hotar och ger skadeverkningar på det som ska skyddas. Detta för att skapa bättre förutsättningar för aktörsgemensam inriktning och samordning.

Vad är syftet med Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar?

De beskriver de förberedelser som krävs för att kunna agera effektivt inom det egna ansvarsområdet och samordnat med andra aktörer vid hanteringen av samhällsstörningar till exempel för att

- Etablera kontakter med andra aktörer
- Åstadkomma inriktning och samordning med andra aktörer
- Dela information
- Skapa lägesbilder
- Utbilda, öva och lära

De gemensamma grunderna för samverkan och ledning vid samhällsstörningar utgår från **gemensamma utgångspunkter** och består av **förhållningssätt dvs. sätt att tänka, samt arbetssätt dvs. sätt att göra**. Utöver detta beskrivs ett aktörsgemensamt språk, processer kring informationsdelning och kunskapsmål. Grundboken innehåller också referenser till centrala lagtexter m.m..

Utgångspunkter

Det som ska skyddas är samhällets skyddsvärden

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Förhållningssätt

- Helhetssyn
- Perspektivförståelse
- Människors samspel i grupp och ledarskap
- Medvetet beslutsfattande
- Tid, proaktivitet och smidighet
- Snabb, öppen och korrekt kriskommunikation

Arbetssätt

- Aktörsgemensamma former
- Helhetsmetoden
- Informationsdelning
- Lägesbild
- Teknisk samordning
- Kunskap, övning och lärande

Implementering

Varje aktör ansvarar för att implementera de gemensamma grunderna i sin egen organisation. MSB erbjuder stöd som kan bestå i riktade kunskapshöjande aktiviteter och utbildningsmaterial som utgår från kunskapsmålen, samt stöd till övningar.

För länsstyrelser och bevakningsansvariga myndigheter

Länsstyrelser och bevakningsansvariga myndigheter erbjuds ett fortsatt fördjupat samarbete med MSB kring implementering av gemensamma grunder för samverkan under 2018-2019. Läs mer på MSB:s webbplats msb.se/samverkanledning.

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registratorl@msb.se
www.msb.se/samverkanledning

ett aktörsgemensamt språk

När flera aktörer ska agera tillsammans behövs ett gemensamt språk och förståelse för hur termer och begrepp används för att undvika missförstånd och tidskrävande förklaringar.

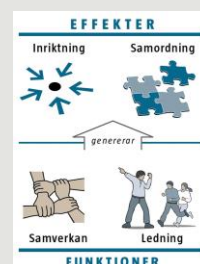
I gemensamma grunder för samverkan och ledning är begreppen inriktning och samordning centrala. Begreppen sätter fokus på det som ska uppnås i aktörsgemensamt arbete:

Inriktning är orientering av tillgängliga resurser mot formulerade mål. Varje aktör har alltid en egen inriktning. När flera aktörer fungerar tillsammans finns det också en aktörsgemensam inriktning.

Samordning är anpassning av aktiviteter och delmål så att tillgängliga resurser kommer till största möjliga nytta. Samordning handlar alltså om att aktörer inte ska vara i vägen för varandra, och hjälpa varandra där det går.

Samverkan är den funktion som genom att aktörer kommer överens, åstadkommer inriktning och samordning av tillgängliga resurser

Ledning är den funktion som, genom att en aktör bestämmer, åstadkommer inriktning och samordning av tillgängliga resurser.

Vill du veta mer?

För nyheter och information, samt material att ladda ner och publikationer att beställa besök: www.msb.se/samverkanledning

Eller kontakta implementerasol@msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap